

GOTİKROMANTİK

Carmilla

SHERIDAN LE FANU

Çeviri: Zeynep Bilge

CAN

SHERIDAN LE FANU

Carmilla

GOTİK ROMANTİK 2

Can Yayınları 1943

Carmilla, Joseph Thomas Sheridan Le Fanu

© 2011, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ocak 2011

Bu kitabın 1. baskısı 3000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1262-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 – 252 59 88 – 252 59 89 Fax: 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

SHERIDAN LE FANU

Carmilla

UZUN ÖYKÜ

İngilizce aslından çeviren

Zeynep Bilge

SHERIDAN LE FANU, 1814 yılında İrlanda'da iyi eğitimli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Kendisi de Trinity College'da hukuk öğrenimi yaptı. Baroya kaydolmasına karşın gazeteciliği seçerek avukat olarak çalışmadı. *Dublin Üniversite Dergisi*'nde yayımlanan baladları, hikâyeleri ve şiirleriyle edebiyat dünyasına adımını atan Le Fanu, çeşitli gazetelerin sahibi ya da ortağı oldu. Edgar Allen Poe'nun çağdaşı olan ama çok farklı üslupta yazan Le Fanu, 1839'da takma adla *Strange Event in the Life of Schalken the Painter* (Ressam Schalken'in Yaşamında Tuhaf Bir Olay) kitabıyla hayalet öykülerine başladı. Doğaüstüyle yakından ilgilenmesi sonucunda, *The House by the Churchyard* (Mezarlığın Yanındaki Ev), *Uncle Silas* (Silas Amca) romanlarını ve *In a Glass Darkly* (Gizemli Bir Ayna İçinde) adı altında derlenen gerilim öykülerini yazdı.

ZEYNEP BİLGE, 1977 yılında İstanbul'da doğdu. Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamladığı İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda görev yapmaktadır. Çalışma alanları İngiliz tiyatrosu ve gotik yazın olan, bugüne kadar çeşitli kısa öykü çevirileri yayımlanan F. Zeynep Bilge, Georges Duby ve Michelle Perrot tarafından derlenen *Kadınların Tarihi*'nin beş ciltlik serisini yayına hazırlayan ekipte yer almıştır.

1

Eski bir korku

Kesinlikle çok önemli insanlar olmamamıza rağmen, Styria'da bir şatoda, ya da başka bir deyişle *schloss*'ta yaşıyoruz. Dünyanın bu bölgesinde, azıcık gelikle lüks bir yaşam sürmek mümkün. Yılda sekiz ya da dokuz yüz, mucizeler yaratır. Bu miktar, geldiğimiz yerdeki zengin kişilere zar zor yeter. Babam İngiliz ve İngiltere'yi hiç görmemiş olmama rağmen ben de İngilizlere özgü bir ad taşıyorum. Ancak burada, yani, her şeyin hayret verecek kadar ucuz olduğu bu تنها ve ilkel yerde, daha fazla paranın maddi açıdan rahatımıza ve hatta lüks yaşamımıza ne şekilde katkıda bulunabileceğini gerçekten bilmiyorum.

Babam Avusturya hükümeti için çalışırdı; emeklilik tazminatını ve babasından kalan mirası alıp emekliye ayrıldı; feodal dönemden kalma bu konutu ve üzerinde bulunduğu ufak araziye kelepirci fiyata satın aldı.

Dünyadaki hiçbir yer buradan daha güzel ve sakin olamaz. Şato, ormanın içindeki küçük bir tepeye inşa edilmiş. Çok eski ve dar olan yol, şatonun, kaldırdığını hiç görmediğim açılır kapanır köprüsünün ve içi tatlı su levrekleriyle dolu, üzerinde beyaz nilüfer filolarının yüzüp kuğuların süzülmesi hendeğin önünden uzanıyor.

Tüm bu manzaraya hâkim bir noktada yer alan

schloss, çok pencereli ön cephesini, kulelerini ve küçük kilisesini gözler önüne seriyor.

Orman, şatonun kapısının önündeki düzensiz ve çok güzel manzaralı bir açıklıkta başlıyor ve sağ tarafta dik bir gotik köprü, yolu, ormanın ortasında koyu gölgeliklerin içinde kıvrılan nehrin üzerinden geçiriyor.

Buranın çok ıssız bir yer olduğunu söylemiştim. Doğruyu söyleyip söylemediğime kendiniz karar verin. Giriş kapısından yola bakıldığında, şatomuzun içinde yer aldığı orman, sağa doğru yirmi dört kilometre, sola doğru on dokuz kilometre genişliğinde uzanıyor. En yakın meskûn kasaba, sizin İngiliz mili hesabınızla yedi mil solumuzda yer alıyor. Hâlâ içinde yaşanan ve tarihi öneme sahip en yakın *schloss*, yaşlı General Spielsdorf'a ait ve yaklaşık yirmi mil sağımızda bulunuyor.

"En yakın *meskûn* kasaba" dedim çünkü sadece beş kilometre batımızda, yani General Spielsdorf'un *schloss*'unun yönünde yıkık bir kasaba var; kasabanın, şimdi çatısız olan tuhaf, küçük kilisesinin koridorunda, ormanın derinliklerinden kasabanın sessiz kalıntılarına yukarıdan bakan ve kasaba kadar metruk olan şatonun bir zamanki sahipleri, artık soyu tükenmiş mağrur Karstein ailesinin kırık dökük mezarları sıralanmış duruyor.

Bu çarpıcı ve kasvetli yerin terk ediliş nedenine ilişkin öyle bir efsane var ki, bunu size başka zaman anlatmam gerekir.

Şimdi size şatomuzda sürekli yaşayan kişi sayısının ne kadar da az olduğunu söylemem gerekiyor. Hizmetkârları ya da *schloss*'a bitişik binalardaki odalarda yaşayanları saymıyorum. Şimdi beni dinleyin ve şaşın kalın! Dünyanın en kibar insanı olan ama yavaş yavaş yaşlanan babam ve o zaman yalnızca on dokuz yaşında olan ben, hikâyemin geçtiği günlerde *schloss*'ta yaşayan aileyi oluşturuyorduk. O günden bu yana sekiz yıl geçti. Styrialı bir

hanımefendi olan annem, henüz ben bebekken ölmüştü ama neredeyse bebeliğimden beri diyebileceğim bir süredir yanımda olan çok iyi huylu bir dadım vardı. Hafızamda dadımın tombul ve sevecen yüzünün olmadığı tek bir anı hatırlayamıyordum. Çok erken kaybettiğim için yüzünü bile hatırlamadığım annemin acısının bir kısmını ilgisi ve iyi huyuyla gideren dadımın adı Madam Perrodon'du ve Bernliydi. Küçük akşam yemeği soframıza oturan üçüncü kişi oydu. Bir de dördüncü vardı: sizin "görgü mürebbiyesi"¹ olarak adlandıracağınızı tahmin ettiğim bir hanımefendi olan Matmazel De Lafontaine. Matmazel De Lafontaine Fransızca ve Almanca konuşurdu, Madam Perrodon Fransızca ve çatpat İngilizce; babamla ben ise, bu dillere, kısmen aramızda ölü bir dil haline gelmemesi için, kısmen de vatanperver gerekçelerle, her gün mutlaka diyaloglarımızda yer verdiğimiz İngilizceyi eklemiştik. Sonuç, yabancıların duyduklarında eğlenceli bulduğu, benimse bu anlatıda asla aktarmamam gereken bir Babil kulesiydi. Saydığım bu kişilerin dışında, kısa ya da uzun sürelerle bizde kalan ve kimi zaman benim de onlara yatıya gittiğim aşağı yukarı benim yaşlarımda iki ya da üç genç hanımefendi arkadaşım vardı.

Olağan sosyal faaliyetlerimiz bundan ibaretti; ama elbette sadece beş altı fersah uzaktaki "komşu"larımızın sürpriz ziyaretleri de oluyordu. Sizi temin ederim ki, tüm bunlara rağmen, yalnız bir hayat sürmekteydim.

1. Eskiden İngiltere'de üç çeşit mürebbiye vardı. Yuva çağı mürebbiyesi (*nursery governess*) kız ve oğlan çocuklara sekiz yaşına kadar okuma yazma öğretirdi. Sekiz yaşına gelen oğlan çocuklar yatılı okula gönderilir, kız çocukların öğrenimi evde devam ederdi. Bu dönemden sorumlu olan hazırlık mürebbiyesi (*preparatory governess*) kızlara İngilizce, tarih, coğrafya, şan, piyano, resim ve nakış dersleri verirdi. Kızlar on iki yaşına gelince bazıları yatılı okula gönderilir, bazılarının öğrenimi ise evde, onları toplum yaşamına hazırlayacak dans, piyano, şan gibi alanlardaki dersleri veren görgü mürebbiyesi diye tanımlayacağımız (*finishing governess*) özel öğretmenle sürdürülürdü. (Y.N.)

Hayattaki tek ebeveyni tarafından bir dediği iki edil-meyen şımarık bir kız çocuğunu kontrol altında tutan ağırbaşlı insanlardan bekleyeceğiniz biçimde, mürebbi-yelerimin de benim üzerimdeki etkisi büyüktü.

Zihnimde korkunç bir iz bırakan –ve aslında izi hiç si-linmeyen– ilk hadise, yaşamıma dair hatırlayabildiğim ilk olaylardan biriydi. Bazılarınız bunun son derece önemsiz bir şey olduğunu, dolayısıyla burada anlatılmasının yersiz kaçaacağını düşünecektir. Ancak, niçin bundan söz ettiğimi çok geçmeden anlayacaksınız. Sadece bana ait olduğu halde, o zamanlar çocuk odası diye adlandırılan yer, şa-tonun üst katında meşeden yapılmış dik çatılı, büyük bir odaydı. Uykumdan uyanıp, etrafıma bakıp da çocuk oda-sı hizmetçisini göremediğim o gece, olsa olsa altı yaşın-daydım. Uyandığında dadım da ortalıkta yoktu ve yalnız olduğumu sandım. Bu durum beni korkutmamıştı, zira hayalet öyküleri, peri masalları gibi, kapı aniden gıcırda-dığında ya da sönmekte olan mum ışığının titreşip karyola direğinin duvarda dans eden gölgesini yüzümüze yaklaştırdığında başımızı yorganın altına gömmemiz gerektiğini salık veren bilgilerden titizlikle uzak tutulmuştum. İhmal edildiğimi düşünüp üzülmüş, kendimi aşağılanmış hisset-miştim ve sağlam bir yaygaranın habercisi olarak ağlayıp sızlanmaya başladığımda büyük bir şaşkınlıkla, yatağın yanından bana bakmakta olan ciddi ama çok da güzel bir yüz gördüm. Ellerini yorganın altına sokmuş, diz çökmüş genç bir hanımefendiye aitti bu yüz. Hem sevinç hem merakla ona baktım ve sızlanmam dindi. Beni okşadı ve yatakta yanıma uzandı, gülümseyerek beni kendine doğ-ru çekti; derhal yatıştım ve tekrar uykuya daldım. Göğ-süme, boğazımın tam altına, hem de oldukça derine, iki iğne batıyormuş gibi bir hisle uyandım ve yüksek sesle bağırdım. Genç kadın, gözleri bana dikili, irkildi, yataktan yere doğru kaydı ve sanıyorum ki yatağın altına saklandı.

İşte şimdi ilk kez korkmuştum ve avazım çıktığı kadar bağırdım. Dadi, çocuk odası hizmetçisi ve kâhya kadın koşarak içeri girdiler; hikâyemi dinleyip fazla önemsemeksizin beni yatıştırmaya çalıştılar. Ama yine de, o çocuk halimle, olağandışı bir endişe ifadesiyle benizlerinin atmış olduğunu fark edebiliyordum. Yatağın altına ve sağa sola baktıklarını, masaların altlarına kaçamak bakışlar atıp dolapları kontrol ettiklerini görüyordum; ardından kâhya, dadının kulağına “Elini yataktaki şu çukurluğa koysana; evet, sen değildin ama birinin oraya uzandığı çok açık, bak hâlâ ılık,” diye fısıldadı.

Çocuk odası hizmetçisinin beni sevip okşadığını, üç kadının da iğne battığını hissettiğimi söylediğim göğsüme baktığını ve başıma böyle bir şey geldiğini gösteren tek bir işaret bile bulunmadığını söylediklerini hatırlıyorum.

Kâhya ile çocuk odasından sorumlu diğer iki hizmetçi sabaha kadar başımda beklediler; o geceden sonra, yaklaşık on dört yaşına gelene kadar geceleri yanımda biri sabahladı.

Bu olaydan sonra uzun süre sinirlerim çok bozuktu. Doktor çağrıldı; solgun benizli ve yaşlıcaydı. Belli belirsiz çiçek bozuğu, uzun, somurtkan yüzünü ve kahverengi perukasını nasıl da net hatırlıyorum. Uzunca bir süre, gün aşırı ziyaretime geldi ve bana –tabii ki nefret ettiğim– ilaçlar verdi.

O görüntünün ertesi sabahı dehşete kapılmış durumdaydım ve gündüz olmasına rağmen, bir an bile yalnız bırakılmaya dayanamıyordum.

Babamın yukarı gelip yatağımın yanında durduğunu, neşe içinde konuştuğunu, dadiya bir sürü soru sorduğunu, cevaplardan birine içtenlikle güldüğünü, hafifçe omzumu okşadığını, beni öptüğünü, korkmamamı, bunun kötü bir rüyadan başka bir şey olmadığını ve bir rüyanın bana zarar veremeyeceğini söylediğini hatırlıyorum.

Ama tüm bu söyledikleri, içimi rahatlatmamıştı; çünkü bu tuhaf kadının ziyaretinin rüya *olmadığını* biliyor ve *son derece* korkuyordum.

Çocuk odası hizmetçisinin odaya gelip bana bakanın ve yanıma uzananın kendisi olduğunu ve yüzünü tanıyamadığıma göre yarı uykulu olmam gerektiğini söyleyerek beni ikna etmeye çalışmasıyla azıcık avunmuşum. Ancak dadı tarafından desteklenmiş olmasına rağmen, bu açıklama beni pek de tatmin etmemişti.

O gün siyah rahip cüppesi giymiş yaşlı ve saygıdeğer bir adamın dadı ve kâhyayla birlikte odaya geldiğini, önce kısaca onlarla, sonra da benimle son derece nazik biçimde konuştuğunu hatırlıyorum; yüzü çok hoş ve yumuşaktı, dua edeceklerini söyleyip ellerimi birleştirdi ve dua ederlerken yumuşak bir ses tonuyla, “Tanrım, Yüce İsa’nın aşkına bizim için söylenen tüm bu hayır duaları duy,” dememi istedi. Sanırım sözler tam olarak böyleydi, çünkü o sözleri sıklıkla kendi kendime tekrar ettim ve dadım da yıllarca dualarımda bu sözleri söyledi.

Üç yüz yıl öncesinin modasını yansıtan hantal mobilyalarla döşeli kasvetli, azametli ve kahverengi odanın ve o loş ortama küçük pencere kafesinden giren azıcık ışığın ortasında duran siyah rahip cüppesi içindeki o beyaz saçlı yaşlı adamın düşünceli, hoş yüzünü çok iyi hatırlıyorum. O ve üç kadın diz çöktüler ve adam, bana hayli uzun gelen bir süre boyunca, ciddi ve titreyen bir ses tonuyla yüksek sesle dua etti. O olaydan önceki yaşamıma dair hiçbir şey hatırlamıyorum ve ondan sonra geçen bir süre de benim için tümüyle karanlık. Ama az önce anlattığım sahneler karanlıkla çevrelenmiş bir fantazmagorinin¹ münferit resimleri gibi capcanlı ön plana çıkıyor.

1. Karanlık bir mekânda göz yanıltma yoluyla görüntüler gösterme sanatı, görüntü oyunu. (Y.N.)

2

Bir konuk

Şimdi size öyle tuhaf bir olay anlatacağım ki hikâyeme inanmanız için dürüstlüğüme olan tüm inancınıza ihtiyacım olacak. Bu yalnızca gerçek değil, aynı zamanda kendi gözlerimle bizzat tanık olduğum bir gerçek.

Tatlı bir yaz akşamıydı ve babam, bazen yaptığı üzere, daha önce *schloss*'un önünde uzanıp gittiğini söylediğim o güzel orman manzarası boyunca kısa bir yürüyüşe çıkmamızı teklif etti.

Yürüyüşümüze devam ederken babam, “General Spielsdorf ziyaretimize tahmin ettiğim kadar kısa süre içinde gelemeyecek,” dedi.

General bizi birkaç haftalığına ziyaret edecekti ve ertesi gün gelmesini bekliyorduk. Daha önce hiç görmediğim ama çok hoş biri olarak anlatıldığını duyduğum ve birlikte çok mutlu günler geçireceğimizi ümit ettiğim genç bir hanımefendiyi, yeğeni ve vesayeti altındaki Matmazel Rheinfeldt'i de beraberinde getirecekti. Şehirde ya da hareketli bir çevrede yaşayan genç hanımefendilerin asla tahmin edemeyeceği kadar büyük bir hayal kırıklığına uğramıştım. Bu ziyaret ve vaat ettiği yeni arkadaşlık, haftalardır hayallerimi süslüyordu.

“Peki, ne zaman gelecekmiş?” diye sordum.

“Sonbahardan önce mümkün görünmüyor. Sanırım

iki aydan önce olmaz,” diye cevap verdi babam. “Ve şimdi, sevgili yavrum, Matmazel Rheinfeldt ile hiç tanışmamış olduğun için çok mutluyum.”

“Peki neden?” diye sordum, hem bozum olmuş hem meraklı bir ifadeyle.

“Çünkü zavallı kızcağız ölmüş,” diye cevapladı. “Bunu sana söylemediğimi tamamen unutmuşum. Ama bu akşam General’in mektubunu aldığımda odada değildin.”

Çok sarsılmıştım. General Spielsdorf altı ya da yedi hafta önce yolladığı ilk mektubunda Matmazel Rheinfeldt’in sağlığının arzu ettiği kadar iyi olmadığını ama yine de hayati tehlikeden şüphelenmelerini gerektirecek en ufak bir işaretin bile olmadığını söylemişti.

Babam, “İşte General’in mektubu,” diyerek mektubu bana uzattı. “Korkarım büyük ıstırap çekiyor. Bana öyle geliyor ki mektubu yazdığı sırada kafası karışıkmiş.”

İhlamur ağaçlarının altında yer alan tahta bir banka oturduk. Güneş, tüm hüzünlü görkemiyle ormanlık ufkun ardından batıyordu. Evimizin yanından akan ve daha önce sözünü ettiğim eski ve dik köprüünün altından geçen nehir, akıntısında gökyüzünün solmakta olan kızılığını yansıtarak ayaklarımızın altındaki bir grup harikulade ıhlamur ağacının arasından dolanarak akıyordu. General Spielsdorf’un mektubu öylesine olağandışı, öylesine öfke dolu ve kimi yerlerde öylesine kendiyile çelişir nitelikteydi ki, birinde yüksek sesle babama olmak koşuluyla, iki kez okudum; hâlâ yazdıklarına ilişkin kederden aklının karışmış olduğunu varsaymak dışında bir neden bulabilmiş değildim. General mektubunda şöyle diyordu:

Canım kızımı –çünkü onu kendi kızım gibi seviyordum– kaybettim. Sevgili Bertha’nın hastalığının son günlerinde size yazamadım. Ondan önce hayati tehlike içinde olduğuna dair en ufak bir fikrim yoktu. Onu

kaybettim ve her şeyi şimdi, iş işten geçmişken, öğreniyorum. Sevgili kızım, masumiyetin huzuru ve kut-sanmış bir geleceğin şanlı umudu içinde öldü. Tüm bunları içten misafirperverliğimize ihanet eden o iblis yaptı. Evimde masumiyet, neşe ve yitirdiğim Bertham için cana yakın bir dost ağırladığımı zannediyordum. Tanrım! Nasıl da aptalmışım! Tanrı'ya şükürler olsun ki yavrucuğum acılarının nedenine ilişkin en ufak bir şüpheye kapılmadan öldü. Hastalığının doğası ve tüm bu ıstırapın aracısının melun tutkusu hakkında en ufak bir fikri olmadan göçüp gitti. Kalan günlerimi bu canavarın izini bulmaya ve onu yok etmeye adıyorum. Âdil ve bağışlayıcı amacıma ulaşmayı ümit etmemi söylüyorlar. Şu an için bana yol gösterecek pek bir ışık görünmüyor. Kibirli şüphecilliğime, nefret edilesi üstünlük taslayışıma, körlüğüme, inatçılığım, hepsine lanet olsun; ama artık çok geç. Akli başında yazamıyor ya da konuşamıyorum artık. Aklım başka yerde. Yakında biraz toparlanmış olacağım; demek istediğim, beni muhtemelen Viyana'ya kadar götürececek olan aramalarıma kendimi adayacak kadar toparlanmış olacağım. Sonbaharda, yani iki ay içinde, ya da eğer hayatta kalırsam daha bile erken, sizi göreceğim – tabii eğer izin verirsiniz. İşte o zaman şimdi kâğıda dökmeye pek cesaret edemediğim her şeyi size anlatacağım. Elveda. Benim için dua edin, sevgili dostum.

General'in bu garip mektubu işte bu sözlerle sona eriyordu. Bertha Rheinfeldt'i hayatımda hiç görmemiş olmama rağmen bu ani haber karşısında gözlerim doldu; irkılmıştim ve aynı zamanda büyük hayal kırıklığına uğramıştım.

Güneş batmıştı ve General'in mektubunu babama geri verdiğimde hava alacakaranlıktı. Ilık ve sakin bir akşamdı ve babamla beraber okuduğum o sert ve anlamak-

ta zorlandığımız cümlelerin olası anlamları üzerine düşünerek yürüdük. *Schloss*'un önünden geçen yola ulaşmadan önce yürüyeceğimiz neredeyse sekiz kilometre yolumuz vardı; oraya vardığımızda ay göz alıcı biçimde parlıyordu. Açılıp kapanan köprüde bonelerini takmadan nefis ay ışığını izlemeye çıkan Madam Perrodon ve Matmazel De Lafontaine ile karşılaştık.

Yanlarına yaklaştığımızda hararetli hararetli bir şeyler konuştuklarını duyduk ve onlarla birlikte güzel manzarayı seyretmek için öbür tarafa döndük.

Az önce yürüdüğümüz açıklık alan önümüzde uzanıyordu. Solumuzda dar yol, görkemli ağaçların arasından kıvrıla kıvrıla ilerliyor ve sıklaşan ormanın ortasında gözden kayboluyordu. Sağ tarafta aynı yol, yakınında, bir zamanlar bu geçidi koruyan yıkık bir kulenin bulunduğu dik ve güzel köprüünün üzerinden geçiyordu. Köprüünün ötesinde, ağaçlarla kaplı ve gölgede kalmış sarmaşıkların sardığı gri kayalıklar görünen sarp bir tepe yükseliyordu.

Alçakta kalan çimenlikte, uzakları şeffaf bir örtüyle belirleyen duman gibi ince bir sis tabakası süzülüyordu; nehrin yer yer ay ışığında hafifçe parıldadığını görebiliyorduk. Bundan daha yumuşak, daha hoş bir manzara tasavvur edilemezdi. Az önce aldığım haber manzaraya hüznü bir hava vermişti ama hiçbir şey o görüntünün yoğun bir sükûnet, tılsımlı bir görkem ve belirsizlik içeren yapısını bozamazdı.

Gördüklerinin tadını çıkarmakta olan babamla ben aşağıda uzayıp giden manzarayı sessizce seyrettik. Biraz ilerimizde duran iki iyi mürebbiye, manzaradan söz ediyor ve aya methiyeler düzüyorlardı.

Madam Perrodon şişman, orta yaşlı ve duygusal bir insandı, şiirsel bir biçimde konuşup iç çekiyordu. Matmazel De Lafontaine –hem Alman hem de ruhsal konular ve doğaüstüyle ilgilenen bir tür gizemci olan babasının

izinden giderek-, ayın bu yoğunlukta parlamasının, çok iyi bilindiği üzere, olağanüstü ruhani bir hareketliliğin göstergesi olduğunu açıkladı. Bu parlaklıktaki dolunayın etkisi çeşit çeşitti. Rüyalar, ruh sağlığı ve asabi kişiler üzerinde etkiliydi; yaşamla bağlantılı hayret verici somut etkileri vardı. Matmazel, bir ticaret gemisinde güverte zabiti olarak çalışan kuzeninin, böyle bir gecede güverteye yüzünün tamamı ay ışığıyla aydınlanmışken sırtüstü yatıp uyuyakaldığını, rüyasında yaşlı bir kadının yanağını tırmaladığını gördükten sonra uyandığını ve yüzünün korkunç şekilde bir tarafa doğru çekilmiş olduğunu, suratının da bir daha eski haline dönmediğini anlattı.

“Ay, bu gece,” dedi Matmazel, “büyüleyici ve manyetik etkiyle dolu – ve arkanıza bakın, *schloss*'un ön cephesindeki tüm pencereler sanki görünmez eller perileri ağırlamak üzere odaları aydınlatmışçasına nasıl da gümüşi bir pırıltıyla parlıyor ve ışıltıyor.”

İnsanların konuşmaya isteksiz olup başkalarının konuşmalarının kulaklarına hoş geldiği üşengeç ruh halleri vardır ya, ben de işte böylesi bir ruh haliyle bu iki hanımın konuşmalarının kulaklarımda çınlamasından keyif alarak dalıp gittim.

Kısa bir sessizlikten sonra, “Bu akşam hüznü bir havadayım,” dedi babam; ardından, İngilizcemizin bozulmaması için yüksek sesle okuma alışkanlığı olan Shakespeare'den birkaç dize alıntılardı:

“İçimde hep bir sıkıntı var.
Nedenini bilmiyorum ama bıktırdı artık;
Diyorsunuz ki, sizi de bıktırdı;
İyi ama, niye yakalandım bu derde...”¹

1. William Shakespeare, *Venedik Taciri*, çev.: Bülent Bozkurt, Remzi Kitabevi, 1992, İstanbul. Birinci perde, birinci sahne, s. 19. (Ç.N.)

Gerisini unuttum. Ama sanki üzerimizde büyük bir talihsizlik varmış gibi hissediyorum. Sanırım zavallı General'in hüznü mektubunun bunda payı var.”

Tam o anda duymaya pek de alışık olmadığımız at arabası tekerleği ve toynak sesleri dikkatimizi çekti.

Sesler köprüye bakan tepenin oradan geliyor gibiydiler, kısa süre sonra da o noktada belirdiler. Köprüyü önce iki atlı geçti, ardından dört atın çektiği at arabası geldi, arkadan iki atlı adam daha geliyordu.

Araba yüksek mevkiden birine ait gibi görünüyordu; hepimiz derhal bu son derece olağandışı manzaraya daldık. Gördüklerimiz birkaç saniye içinde çok daha ilgi çekici bir hal aldı, zira araba dik köprünün tepe noktasını henüz geçmişken, atlardan biri ürktü ve korkusu grubun geri kalanına da geçti; bir iki ileri fırlayıştan sonra atların hepsi çılginca dörtlüye koşmaya ve en önde giden iki atının arasından fırlayıp fırtına gibi bize doğru gürleyerek gelmeye başladı.

Olaydaki telaş, arabanın penceresinden yükselen tiz ve uzun kadın çığlıkları ile daha da acı bir hal aldı.

Hepimiz merak ve dehşet içinde olay yerine yaklaştık; babam sessizdi, geri kalanımız korku belirten çeşitli nidalarla ilerliyorduk.

Merakımız uzun sürmedi. Geldikleri güzergâh üzerinde, şatonun açılır kapanır köprüsüne varmadan hemen önce, yol kenarında görkemli bir ıhlamur ağacı vardı. Diğer tarafta, şu anda tamamen dehşetli bir hızla ilerleyen atların, görünce yoldan sapıp arabanın tekerleğini çıkıntılı ağaç köklerine yönelmelerine neden olan eski bir taş haç vardı.

Neler olacağını biliyordum. Felaketi görmemek için gözlerimi kapayıp başımı diğer yana çevirdim; tam o sırada, olanları izlemeye devam eden hanım arkadaşlarımla çığlıklarını duydum.

Merakla gözlerimi açtım ve tam bir karmaşayla karşılaştım. Atların ikisi yerde yatıyordu, araba yan yatmıştı, iki tekerleği havadaydı; adamlar koşum kayışlarını çıkarmakla meşguldü. Bir hanımefendi buyurgan bir hava ve duruşla arabadan çıktı; ellerini kenetlemişti ve elinde tuttuğu mendille ara sıra gözlerini siliyordu. Arabanın kapısından, cansız görünen genç bir hanımefendi çıkarılıyordu. Sevgili yaşlı babam elinde şapkasıyla, çoktan yaşça daha büyük olan hanımefendinin yanına gitmiş, belli ki hanımefendiye yardım ve *schloss*'unun imkânlarını sunmayı öneriyordu. Hanımefendi, ne babamın dediklerini duyuyor ne de gözü nehir kıyısındaki eğimli toprağa yerleştirilen narin kızdan başkasını görüyor gibiydi.

Yanlarına yaklaştım; görünen o ki genç hanımefendi fenalaşmıştı ama kesinlikle ölmemişti. Yarı doktor olmakla övünen babam, kızın bileğine parmaklarını koymuş ve annesi olduğunu söyleyen hanımefendiyi kızın kalp atışının hafif ve düzensiz ama yine de kuşkusuz belirgin olduğu konusunda ikna ediyordu. Hanımefendi, kısa süreliğine şükran duygusuyla kendinden geçmişçesine ellerini kenetleyip göğe baktı; ancak hemen ardından bir kez daha, kimilerine doğal görüldüğünü tahmin ettiğim abartılı bir biçimde ağlamaya başladı.

Yaşına göre güzel sayılabilecek kadınlardandı; belli ki gençliğinde güzeldi; uzun boyluydu ama zayıf değildi, siyah kadifeler içindeydi ve oldukça solgun görünüyordu; yine de, şu an çok sarsılmış olsa da mağrur ve hükmedici bir yüz ifadesi vardı.

Yanına yaklaşırken, ellerini kenetlemiş halde, “Şu başımıza gelenlere bakın!” dediğini duydum. “Şimdi burada, bir saat bile kaybetmenin muhtemelen her şeyi kaybetmek anlamına geldiği bir ölüm kalım yolculuğunun ortasındayım. Yavrucuğumun yolculuğa devam edebilecek kadar iyileşmesi kim bilir ne kadar zaman alacak.

Kızımı bırakmalıyım; geç kalamam, geç kalmaya cesaret edemem. Beyefendi, en yakın kasabanın ne kadar uzaklıkta olduğunu söyleyebilir misiniz? Kızımı orada bırakmak zorundayım ve geri döneceğim güne kadar, yani üç ay boyunca, canımın içini ne görebileceğim ne de ondan haber alabileceğim.”

Babamı ceketinden çekiştirdim ve ısrarla kulağına, “Ah! Babacığım, lütfen onun bizimle kalmasına izin vermesini isteyin – ne güzel olurdu. Yalvarırım, bunu sorun.”

“Eğer hanımefendi kızını, kızıma ve onun güvenilir *gouvernante*'¹ Madam Perrodon'a emanet eder ve dönüşüne kadar benim sorumluluğum altında misafirimiz olarak kalmasına izin verirse bunu bir ayrıcalık ve ödev olarak kabul eder, misafirimize bu kutsal vazifenin hak ettiği özen ve özveriyle yaklaşırız.”

Hanımefendi, şaşkınlıkla, “Bunu kabul edemem beyefendi; bu, nezaketiniz ve centilmenliğinize haksızlık etmek olur,” dedi.

“Aksine, çok ihtiyaç duyduğumuz bu anda bize çok büyük bir iyilik yapmış olursunuz. Az önce kızım, uzun süredir büyük bir mutluluk getireceğini umduğu bir ziyarete ilişkin zalim bir talihsizlik yüzünden hayal kırıklığına uğradı. Bu genç hanımefendiyi himayemize bırakmanız kızım için en büyük teselli olacaktır. Yolunuzun üstündeki en yakın kasaba çok uzakta ve orada kızınızı yerleştirmeyi düşünebileceğiniz bir han bulabilmeniz mümkün değil. Hatırı sayılır uzunluktaki yolculuğu tehlikeye atılmadan gerçekleştiremeyeceği için yola devam etmesine de izin vermemelisiniz. Eğer, dediğiniz gibi, yolculuğunuzu erteleyemiyorsanız kızınızdaki bu gece ayrılmanız gerekiyor ve bunu buradakinden daha

1. (Fr.) Mürebbiye. (Y.N.)

Carmilla

SHERIDAN LE FANU

Gençlik ve yalnızlık, güzel bir kızı doğaüstü güçlerin eline düşürebilir mi?

Carmilla genç bir kız ile esrarengiz bir kadının ilişkisi üzerine kurulu bir öykü. Konuk olduğu malikâne ve çevresinde kısa sürede dehşetin ve ölümün ikizi haline gelen dişi bir vampirin, edebiyatın ilk lezbiyen vampirinin öyküsü.

Konusu, kişileri ve tekniğiyle Bram Stoker'ın *Dracula*'sı üzerinde azımsanamayacak izler bırakan, sonraları Edgar Allan Poe'nun deneyeceği gotik tarzıyla dikkat çeken *Carmilla*, çarpıcı ve bir o kadar da kışkırtıcı.

Sheridan Le Fanu'nün kadınları, karanlığa eğilimleri ve ölüme yakınlıklarıyla, içimizdeki vampire ayna tutuyor. Lezbiyen aşk, kıskançlık ve cinsel arzunun kısılcığında, *Carmilla*, vampir motifini benliğimizin karanlık sureti olarak yüzümüze vuruyor.

Carmilla, gotik vizyonun tekinsiz doğasını bugüne taşıyan örneklerden.

ISBN 978-975-07-1262-3

